

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผู้ประกอบการธุรกิจบอกเลิกสัญญาตัวแทนจำหน่ายสินค้าไก่อ่างไม่เป็นธรรม

นาง ก.
บริษัท ข. จำกัด

ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒)

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม
เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น

ผู้ร้องประกอบธุรกิจตัวแทนจำหน่ายสินค้าไก่อตราสินค้า “น” มีบัญชีลูกค้ากับบริษัท ข. จำกัด
และมีสัญญาอนุญาตให้เป็นผู้จำหน่ายสินค้าตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีระยะเวลา
สิ้นสุดสัญญา

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการประกอบธุรกิจผู้ร้องจะสั่งซื้อสินค้าจากผู้ถูกร้องผ่านช่องทาง
แอปพลิเคชันไลน์กับพนักงานขายชื่อ นาย อ. จากนั้นจะจัดส่งสินค้าให้ที่ร้านของผู้ร้องและผู้ร้องจะชำระเงิน
เมื่อได้รับสินค้า ต่อมาในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้รับหนังสือยกเลิกสัญญาการเป็นตัวแทนจำหน่าย
ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งลงนามโดยนาย ว. ผู้จัดการขายกิจการซึ่งเป็นการตัดสินใจเฉพาะหน้าและเป็น
การกระทำโดยส่วนตัวเนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้มอบหมายให้นาย ว. เป็นผู้รับมอบอำนาจและไม่ได้มอบหมายให้
บอกเลิกสัญญากับผู้ร้อง โดยในหนังสือดังกล่าวระบุถึงเหตุผลในการบอกเลิกสัญญาว่า เนื่องจากผู้ถูกร้องได้รับ
แจ้งจากผู้บริโภคที่ร้องเรียนเข้ามาเป็นจำนวนมากว่าผู้ร้องจำหน่ายสินค้าเกินราคาและคุณภาพสินค้าไม่เป็นไป
ตามมาตรฐานที่ผู้ถูกร้องกำหนดและผู้ถูกร้องได้กล่าวตักเตือนแล้วหลายครั้งแต่ยังพบการร้องเรียนจากผู้บริโภค
มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีพยานหลักฐานเป็นการร้องเรียนของผู้บริโภคจำนวน ๖ ครั้ง ในปี ๒๕๖๗ จึงจำเป็นต้องใช้
ข้อบังคับตามที่สัญญาระบุข้อ ๘.๙ ที่กำหนดว่า “ผู้รับอนุญาตยินยอมให้บริษัทเป็นผู้กำหนดราคาขายปลีก
สินค้า โดยผู้รับอนุญาตจะต้องจำหน่ายสินค้าตามราคาขายปลีกที่บริษัทกำหนดอย่างเคร่งครัด และจะต้องขาย
เป็นเงินสดหรือวิธีอื่นใดตามที่บริษัทกำหนด” และข้อ ๘.๑๐ “สินค้าที่เสื่อมหรือหมดอายุ และ/หรือขายไม่หมด
ภายในวันใด ผู้รับอนุญาตจะนำมาจำหน่ายในวันถัดไปโดยไม่ได้อย่างเด็ดขาด” มาเป็นเหตุในการบอกเลิกสัญญา
การเป็นคู่ค้าของผู้ร้องตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ต่อมาวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๘ นาย ว. ได้เจรจากับผู้ร้อง และทราบว่าผู้ร้องมีความ
ผูกพันเรื่องสัญญาเช่าพื้นที่ที่ไม่สามารถเปลี่ยนไปประกอบธุรกิจอื่นได้ ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบกับผู้ร้อง นาย ว.
จึงได้พิจารณาใหม่โดยให้ผู้ร้องทำธุรกิจต่อแต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการส่งหนังสือ
บอกเลิกสัญญากันแล้วแต่ในทางการทำงานยังไม่มีการบอกเลิกสัญญาตามกระบวนการของผู้ถูกร้อง
แต่อย่างใด เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการเจรจาทกลงกันระหว่างนาย ว. และผู้ร้อง นาย ว. จึงไม่ได้ปิดระบบ
หรือหยุดการส่งสินค้าให้แก่ผู้ร้อง และในระหว่างกระบวนการเจรจาต่อรอง นาย ว. ได้เสนอสัญญาฉบับที่มี
การปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันให้ผู้ร้องพิจารณา รวมถึงได้แจ้งด้วยวาจาให้ผู้ร้องทราบว่าผู้ร้องไม่จำเป็นต้องจ่าย
ค่าแรกเข้าจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายอื่นแม้ว่าจะมีระบุไว้ในสัญญาเนื่องจากข้อความดังกล่าวเป็นสัญญา
สำเร็จรูปของบริษัทไม่สามารถแก้ไขได้แต่ผู้ร้องยังไม่ได้ลงนามในสัญญาฉบับใหม่ ทั้งนี้ ผู้ร้องยังคงสามารถสั่งซื้อ
และจำหน่ายสินค้าได้อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันโดยไม่มีการระงับการซื้อขายแต่อย่างใด

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นว่า การกระทำที่นาย ว. ที่อ้างว่าตน
มีอำนาจในการบอกเลิกสัญญาในฐานะผู้จัดการขายกิจการ และได้บอกเลิกสัญญาตัวแทนจำหน่ายของผู้ร้อง

ตามหนังสือยกเลิกสัญญาการเป็นตัวแทนจำหน่าย ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ โดยมีสาเหตุในการบอกเลิกสัญญา คือ ผู้ร้องจำหน่ายสินค้าเกินราคาที่กำหนดและผลิตสินค้าไม่ตรงตามมาตรฐานและให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งอาจเข้าลักษณะการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น นาย ว. ได้อ้างว่า แม้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาให้ผู้ร้องแล้วแต่ในทางการดำเนินงานยังไม่มีการบอกเลิกสัญญาตามกระบวนการของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด เนื่องจากกระบวนการยังอยู่ระหว่างการเจรจาตกลงกับผู้ร้องจึงไม่ได้ปิดระบบหรือหยุดการส่งสินค้าให้แก่ผู้ร้อง รวมถึงผู้ถูกร้องยังได้ชี้แจงว่า การยกเลิกสัญญาการเป็นตัวแทนจำหน่าย ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งลงนามโดยนาย ว. เป็นการกระทำโดยส่วนตัวและเป็นการตัดสินใจเฉพาะตัว โดยมีได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกร้อง ดังนั้น การกระทำดังกล่าวของนาย ว. จึงไม่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง การบอกเลิกสัญญาตามหนังสือยกเลิกสัญญาการเป็นตัวแทนจำหน่าย ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งลงนามโดยนาย ว. จึงเป็นการบอกเลิกสัญญาโดยไม่มีอำนาจและไม่ใช้คู่สัญญากับผู้ร้อง ดังนั้น หนังสือบอกเลิกสัญญาดังกล่าวจึงไม่มีผลทางกฎหมายที่ทำให้สัญญาระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง อีกทั้ง ผู้ถูกร้องยังคงจำหน่ายสินค้าให้ผู้ร้องอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ร้องยังคงประกอบธุรกิจได้จนถึงปัจจุบัน กรณีดังกล่าวจึงไม่ปรากฏความเสียหายซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากผู้ร้องยังคงประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เรื่องร้องเรียนดังกล่าวไม่มีมูลและการกระทำของผู้ถูกร้องไม่เข้าข่ายการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมในการปฏิเสธที่จะทำการค้ากับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น จึงยุติเรื่อง

๔ กันยายน ๒๕๖๘